

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการติดตามชำระหนี้ที่เกี่ยวข้องกับการมีงานทำ
ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF EMPLOYMENT- RELATED DEBT COLLECTION
OF STUDENT LOAN FUND BORROWERS

อาสิน ไชยกุล^{1*}, พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ², พระมหาประกาศิต ฐิติปสิทธิกร³
ARSIN CHAIYAKUN^{1*}, PHRAMAHA BOONLERT INTHAPANYO²,
PHRAMAHA PRAKASIT THITIPASITTHIKORN³
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2568

บทคัดย่อ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการติดตามการชำระหนี้ในกรณีผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสภาพคล่องทางการเงินความสามารถในการจัดการรายได้ และการจัดสรรเงินเพื่อชำระหนี้ ส่วนสำคัญที่ต้องพิจารณา ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจและตลาดแรงงาน การมีทักษะและความเชี่ยวชาญที่ตรงกับความต้องการของตลาด รวมถึงโอกาสในการพัฒนาความก้าวหน้าในสายอาชีพ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมความสำเร็จในแผนติดตามและการชำระหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทความวิชาการนี้ได้เสนอประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีงานทำกับการชำระหนี้ 2. ระบบข้อมูลและการติดตามผล 3. บทบาทของสถานศึกษาและนายจ้าง 4. แรงจูงใจและจิตสำนึกของผู้กู้ยืม และ 5. นโยบายภาครัฐและการสนับสนุนจากกองทุน ทั้งนี้ ผู้ที่สนใจสามารถนำแนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการติดตามการชำระหนี้ในกรณีของกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษาซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับสถานการณ์มีงานทำของผู้กู้ยืม หากผู้กู้ยืมสามารถประกอบอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคง จะเพิ่มโอกาสในการชำระหนี้ได้ตามกำหนด การสร้างกลไกสนับสนุน การให้คำปรึกษาเรื่องอาชีพ การพัฒนาทักษะ หรือการส่งเสริมการมีงานทำตามความเหมาะสมกับแต่ละบุคคล ถือเป็นแนวทางที่สามารถช่วยผลักดันให้แผนการติดตามชำระหนี้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ 2. การติดตามชำระหนี้ 3. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
PhD student Department of Social Development, Faculty of Social Sciences,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

^{2,3} อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Lecturer, Department of Social Development, Faculty of Social Sciences,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

*Corresponding author; Email: mcsu.arsin@gmail.com

(Received: 4 September 2025; Revised: 6 November 2025; Accepted: 28 November 2025)

ABSTRACT

Factors affecting the success of the debt collection in the case of borrowers of the Student Loan Fund, which is an important factor affecting financial liquidity, ability to manage income, and allocation of funds to repay debts. Important factors to consider include economic and labor market conditions, having skills and expertise that meet market demands, and opportunities for career advancement. All of these are elements that help promote the success of the debt collection and repayment plan effectively.

This academic article presents important issues, including: 1. The relationship between employment and debt repayment 2. Information systems and monitoring 3. The role of educational institutions and employers 4. Borrowers' motivation and awareness and 5. Government policies and support from the fund. Those interested can apply the approaches that affect the success of the debt collection in the case of the Student Loan Fund directly related to the borrowers' employment situation. If borrowers can work and have a stable income, it will increase the chances of debt repayment on time. Creating support mechanisms, such as career counseling, skill development, or employment promotion, as appropriate for each individual, is an approach that can help push the debt collection plan to be more successful.

Keywords: 1. Factors affecting success 2. Debt collection 3. Student Loan Fund

บทนำ

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง โดยกองทุนฯ มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการใดให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เป็นค่าเล่าเรียนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างที่ศึกษาอยู่ โดยอำนาจและหน้าที่ของกองทุนฯ ให้รวมถึง 1. การถือกรรมสิทธิ์มีสิทธิครอบครองและมีทรัพย์สินต่างๆ 2. การก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมใดๆเกี่ยวกับทรัพย์สิน 3. การให้นักเรียนหรือนักศึกษากู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา 4. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเก็บรักษาหลักฐานและเอกสารเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงิน 5. การกระทำการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุน นอกจากอำนาจและหน้าที่ต่างๆของ กยศ. ตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้วกองทุนฯ มีพันธกิจที่ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ 1. ให้กู้ยืมแก่

นักศึกษาที่มีความประสงค์จะศึกษาในระดับที่ กยศ.กำหนด 2. ให้กู้ยืมแก่นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ 3. ให้มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโปร่งใสและตรวจสอบได้ 4. ให้เงินให้เปล่าแก่นักเรียน นักศึกษาที่ยากจนและมีผลการเรียนดี 5. มีฐานข้อมูลของผู้กู้ยืมและผู้รับเงินให้เปล่าใช้ในการ บริหารงาน 6. ติดตามและเร่งรัดการชำระหนี้ 7 จัดหาเงินทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและทุนเงินให้เปล่า 8. ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจในภาพลักษณ์และบทบาทของกองทุนฯ (Thai Financial & Banking Institute, 2020)

นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นนโยบายที่มีประโยชน์ต่อบุคลากรของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนจะมีโอกาสได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งภาครัฐก็ได้อนุมัติเงินจำนวนมาก พอสมควรในแต่ละปี ทว่าประเด็นปัญหาที่สำคัญตามมาของนโยบายนี้คือเยาวชนที่สำเร็จการศึกษา โดยการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแล้ว ไม่ยอมใช้หนี้กองทุนฯ ทำให้ส่งผลให้เกิดผล เสียต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจากการดำเนินงานของกองทุนฯ มีการคาดการณ์ว่า เมื่อเยาวชนสำเร็จการศึกษาแล้ว และได้งานทำแล้วจะนำเงินมาชำระหนี้ ซึ่งเงินจำนวนนี้ก็จะนำมาส่ง ต่อให้เยาวชนรุ่นน้องได้กู้ยืมต่อไปเป็นวัฏจักรอย่างนี้สืบไป โดยปัญหาสำคัญสำหรับ กยศ. ที่จะต้อง ทบทวนปรับปรุงจะเป็นเรื่องของภาวะขาดทุนเรื้อรังของ กยศ. ซึ่งเกิดจากสาเหตุหลัก 2 ส่วน ด้วยกัน คือ 1. ขาดทุนเพราะไม่คืนหนี้เงินกู้ และ 2. ขาดทุนอัตราเงินเฟ้อ ในส่วนแรกนั้นก็มิใช่เหตุผลอื่นๆอีก หลายประการ เช่น การที่ผู้กู้ยืมไม่สามารถคืนเงินกู้ยืม ก็เพราะเรียนในส่วนสาขาไม่มีงานทำ เช่น สังคมสงเคราะห์, ปรัชญา, โบราณคดี ฯลฯ สาขาเหล่านี้ยังประโยชน์ให้แก่สังคมมาก แต่มีรายได้ ประจำในตลาดค่อนข้างน้อยจึงไม่สามารถคืนเงินต้นได้ตามระยะเวลา, การใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยของผู้จบ การศึกษาเอง และสุดท้ายเป็นเรื่องของคุณภาพของผู้เรียน ที่เมื่อจบไปแล้วแม้อยู่ในสาขาทำเงิน มีความอดออมแล้วก็ตามแต่ความก้าวหน้าในการทำงานไม่สูงมากนัก จึงทำให้รายได้ไม่เพียงพอจะจ่าย หนี้ที่ก่อมาในส่วนที่สองเรื่องการขาดทุนอัตราเงินเฟ้อก็เนื่องจาก กยศ. คิดอัตราดอกเบี้ยที่ร้อยละ 1 ต่อปี ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อเป้าหมายของธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ที่ ร้อยละ 0.5-3.0 ต่อปี ทำให้มีโอกาสสูงมากที่จะมีอัตราเงินเฟ้อสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ กยศ. ได้รับ และทำให้อัตรา ผลตอบแทนของเงินกู้ยืมติดลบแม้จะมีการคืนหนี้ตรงตามระยะเวลาชำระทั้งหมดของเงินกู้ที่ปล่อยไปก็ ตาม (PwC,2020)

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กองทุนฯ ไปสู่การปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุก หน่วยงาน ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้สามารถบูรณาการความร่วมมือและ ดำเนินการ และก่อให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม ควบคู่ไปกับการบริหาร จัดการทรัพยากร และการติดตามประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลในการ ดำเนินงานของกองทุนฯ เป็นองค์กรที่สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนวัยทำงานในการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้ง ยกระดับศักยภาพทักษะ และสมรรถนะของคนในช่วงวัยทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการของ

ตลาดแรงงาน ในการสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจและผลิตภาพเพิ่มขึ้นให้กับประเทศ การเสริมสร้างความมีส่วนร่วมและการพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีต่างๆ ยกระดับการให้บริการ มุ่งสู่ความเป็นเลิศ รวมทั้งการเปลี่ยนผ่านองค์กรไปสู่ การเป็นองค์กรอัจฉริยะ (Smart Organization)

โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพให้ กองทุนฯ อย่างไรก็ตามสิ่งที่ขาดไม่ได้ คือการพัฒนาองค์กรและบุคลากรของกองทุนฯ ให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการจัดทำแผนปฏิบัติการ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2566 – 2570 จึงมีความจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 และมติคณะรัฐมนตรีเพื่อให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม และยัง ใช้เป็นแผนที่นำทางให้กองทุนฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้กำกับของกระทรวงการคลัง ได้ยึดถือปฏิบัติ ตามภารกิจและเป้าหมายร่วม โดยให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาลและประเทศ ต่อไป (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2566)

ปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการติดตามการชำระหนี้ในกลุ่มผู้กู้ยืมเงินจากกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มักเกี่ยวข้องโดยตรงกับสถานการณ์มีงานทำของผู้กู้ยืมเงินเหล่านั้น โดยหนึ่งใน ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้คือการมีรายได้ที่มั่นคงจากการประกอบอาชีพ หากผู้ กู้ยืมเงินสามารถหางานทำได้ตรงกับความรู้ความสามารถหรือได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอ โอกาสในการ ปฏิบัติตามแผนการชำระหนี้ย่อมเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ในทางกลับกัน หากผู้กู้ยืมต้องเผชิญกับปัญหาการ ว่างาน หรือมีรายได้ไม่คงที่และไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต จะทำให้การทำตามเงื่อนไขการชำระเงิน เป็นไปได้ยากขึ้น ปรากฏการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงที่สำคัญระหว่างระบบการสนับสนุน กองทุนฯ และระบบเศรษฐกิจ รวมถึงตลาดแรงงานที่ต้องสามารถรองรับบัณฑิตใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2568)

ดังนั้น การแก้ไขปัญหานี้จึงจำเป็นต้องเป็นไปอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงระบบ ติดตามและสนับสนุนผู้กู้ยืมในด้านอาชีพ การจัดหาโอกาสการฝึกอบรมพัฒนาทักษะเพิ่มเติม และ เสริมสร้างความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในภาครัฐและเอกชน ให้ผู้กู้ยืมสามารถเข้าสู่ ตลาดแรงงานได้อย่างสมบูรณ์และสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเอง ซึ่งจะส่งผลเชิงบวกต่อ ความสำเร็จของแผนการชำระหนี้ในระยะยาว (Duckworth, A. 2016)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น การติดตามผลดังกล่าวไม่เพียงช่วยรักษาความมั่นคงทางการเงินของ กองทุนฯ เท่านั้น แต่ยังช่วยแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในเรื่องของการศึกษา การประเมินผลสำเร็จควรพิจารณาหลายแง่มุม เช่น ความสามารถในการ ส่งเสริมโอกาสการจ้างงาน การลดอัตราหนี้ค้างชำระ และการสร้างรากฐานที่มั่นคงให้แก่ทั้งตัวผู้กู้ยืม และเศรษฐกิจในภาพรวม

เนื้อเรื่อง

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

ความสำเร็จ (Success) หมายถึง การบรรลุเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่คาดหวัง ไม่ว่าจะเป็นด้านการทำงาน การเรียน ธุรกิจ หรือการพัฒนาตนเอง โดยทั่วไป ความสำเร็จไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นผลจากการผสมผสานของหลายองค์ประกอบที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ทั้งจากภายในตัวบุคคล และปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้อง การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญ เพราะช่วยให้บุคคลมีทิศทางและแรงขับเคลื่อนในการดำเนินชีวิต การตั้งเป้าหมายในลักษณะ SMART (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound) ยังเอื้อให้เกิดการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Locke & Latham, 2002) เมื่อมีเป้าหมายที่ชัดเจน การวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบจึงมีความสำคัญไม่แพ้กัน ความสำเร็จต้องอาศัยการจัดลำดับความสำคัญของงาน การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งต้องควบคู่กับความพยายาม ความมุ่งมั่น และความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค บุคคลที่ประสบความสำเร็จมักมีแรงจูงใจภายในสูง และมีความเชื่อมั่นว่าความพยายามจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดในที่สุด (Duckworth, 2016)

นอกจากนี้ การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องถือเป็นปัจจัยสำคัญในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ที่มีนิสัยรักการเรียนรู้จะสามารถเพิ่มพูนทักษะและความรู้ใหม่ ๆ ในการปรับตัวต่อสภาวะแวดล้อมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) จึงเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จระยะยาว (Senge, 2006) อีกทั้งการบริหารจัดการทรัพยากร เช่น เวลา เงินทุน บุคลากร และข้อมูลข่าวสาร อย่างเหมาะสม ยังช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดความสูญเปล่า ในอีกมิติหนึ่ง ความสัมพันธ์และเครือข่ายทางสังคม (Networking) มีบทบาทอย่างมากในการเปิดโอกาสและสร้างความร่วมมือที่เกื้อหนุนต่อความสำเร็จ การมีพันธมิตรหรือทีมงานที่ดีช่วยให้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทรัพยากร และแรงสนับสนุนที่จำเป็นในการบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ ภาวะผู้นำ (Leadership) ก็เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จ โดยเฉพาะในระดับองค์กร ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการสื่อสารและจูงใจ จะช่วยเสริมสร้างความสามัคคีและขับเคลื่อนทีมไปสู่เป้าหมายร่วมกันได้

กล่าวโดยสรุป ความสำเร็จเป็นผลลัพธ์ของการบูรณาการระหว่างปัจจัยภายใน เช่น ทักษะ ความพยายาม และการพัฒนาตนเอง กับปัจจัยภายนอก เช่น การสนับสนุนจากผู้อื่น เครือข่าย และการจัดการทรัพยากรอย่างมีระบบ การเข้าใจและพัฒนาปัจจัยเหล่านี้อย่างสมดุลจะช่วยเพิ่มโอกาสให้บุคคลหรือองค์กรบรรลุความสำเร็จได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

แนวคิดและกระบวนการติดตามชำระหนี้ (Debt Collection Concept)

การติดตามชำระหนี้ (Debt Collection) เป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารจัดการทางการเงินขององค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยสินเชื่อหรือการให้กู้ยืม เช่น ธนาคาร กองทุน หรือสถาบันการเงินต่าง ๆ การบริหารจัดการการติดตามชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพช่วยให้สภาพคล่องทางการเงินขององค์กรมีความมั่นคง ลดปริมาณหนี้เสีย (Non-Performing Loan: NPL) และเสริมสร้างความยั่งยืนทางการเงินในระยะยาว นอกจากนี้ยังเป็นส่วนสำคัญในการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ เพื่อให้การชำระหนี้เป็นไปโดยสมัครใจและลดความจำเป็นในการดำเนินคดีทางกฎหมายในเชิงแนวคิด การติดตามชำระหนี้หมายถึงกระบวนการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อกระตุ้นให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามกำหนดเวลา ซึ่งอาจประกอบด้วย การแจ้งเตือน การติดต่อสอบถาม การเจรจาปรับโครงสร้างหนี้ หรือการดำเนินคดีตามกฎหมายหากลูกหนี้ไม่สามารถชำระได้ตามสัญญา (Nguyen & Huynh, 2021) ทั้งนี้ เป้าหมายของการติดตามชำระหนี้ไม่เพียงต่อการเรียกคืนหนี้เท่านั้น แต่ยังมุ่งสร้างวินัยทางการเงินและความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างคู่สัญญา โดยเฉพาะในองค์กรภาครัฐที่มีการกิจด้านสังคมควบคู่กับประสิทธิภาพทางการบริหารวัตถุประสงค์หลักของการติดตามชำระหนี้ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามกำหนดเวลา 2. ลดความเสี่ยงจากหนี้สูญ 3. เสริมสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับลูกหนี้ และ 4. ส่งเสริมวินัยทางการเงินทั้งในฝ่ายเจ้าหนี้และลูกหนี้ กระบวนการติดตามหนี้มักดำเนินไปตามลำดับขั้นตอน ได้แก่ การแจ้งเตือนก่อนครบกำหนด การติดต่อสอบถามหลังครบกำหนด การเจรจาปรับโครงสร้างหนี้หรือขยายระยะเวลาการชำระ และในกรณีสุดท้ายคือการดำเนินคดีทางกฎหมายเมื่อการเจรจาไม่เป็นผล การบริหารจัดการในแต่ละขั้นตอนต้องอาศัยข้อมูลลูกหนี้ที่ถูกต้องความสามารถในการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ และระบบติดตามที่มีประสิทธิภาพ (Duckworth, 2016)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการติดตามชำระหนี้มีหลายประการ เช่น ความถูกต้องของฐานข้อมูลลูกหนี้ ความพร้อมของระบบสารสนเทศ เครื่องมือการติดตามที่ทันสมัย และทักษะของเจ้าหน้าที่ในการเจรจาและสื่อสารกับลูกหนี้ นอกจากนี้ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและทัศนคติของลูกหนี้ก็มีผลอย่างยิ่งต่อความสามารถในการชำระหนี้ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา องค์กรหลายแห่งได้เริ่มนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการติดตามหนี้ เช่น ระบบบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า (CRM) การแจ้งเตือนผ่าน SMS หรืออีเมล และระบบคอลเซ็นเตอร์อัตโนมัติ ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อและลดต้นทุนในการดำเนินการแนวนอนในอนาคตของการติดตามชำระหนี้จะมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) เพื่อคาดการณ์พฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ และกำหนดกลยุทธ์การติดตามที่เหมาะสมสำหรับแต่ละกลุ่ม (PwC, 2020) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการติดตามหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และลดความขัดแย้งกับลูกหนี้ได้มากขึ้น สุดท้าย การติดตามชำระหนี้จึงไม่ใช่เพียงกระบวนการทางการเงินเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างระบบบริหารจัดการทางการเงินที่ยั่งยืนและเป็นธรรมในสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับการมีงานทำของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการสร้างความเท่าเทียมทางโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ทั้งนี้ เป้าหมายหลักของกองทุนไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาเท่านั้น แต่ยังมุ่งให้ผู้กู้ยืมสามารถประกอบอาชีพและมีรายได้หลังสำเร็จการศึกษา เพื่อให้สามารถชำระหนี้คืนเข้าสู่ระบบได้อย่างยั่งยืน การมีงานทำ (Employment) จึงถือเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนถึงความสำเร็จของนโยบายการกู้ยืมเพื่อการศึกษาในเชิงประจักษ์ เพราะเมื่อผู้กู้ยืมมีรายได้ ย่อมสามารถชำระหนี้คืนกองทุน และช่วยให้เงินทุนหมุนเวียนกลับมาใช้สนับสนุนผู้เรียนรุ่นต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของระบบในระยะยาว

จากแนวคิดของทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) ของ Becker (1993) อธิบายว่า การลงทุนทางการศึกษาเป็นการลงทุนในทุนมนุษย์ที่สร้างผลตอบแทนในรูปของรายได้และโอกาสการจ้างงานที่สูงขึ้น การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มผลิตภาพของแรงงานและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากร ในบริบทของกองทุน กยศ. ผู้กู้ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา ย่อมมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถในการหางานทำมากกว่าผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการมีงานทำของผู้กู้ยืมยังขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ความสอดคล้องของสาขาวิชากับความต้องการของตลาดแรงงาน คุณภาพของการเรียนรู้ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การแนะนำอาชีพ ตลอดจนภาวะเศรษฐกิจและโอกาสในการจ้างงานของแต่ละพื้นที่

แนวคิดเรื่อง “ความสามารถในการจ้างงาน” (Employability) ก็มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการมีงานทำของผู้กู้ยืม โดย Yorke (2006) ให้ความหมายว่า ความสามารถในการจ้างงานคือการผสมผสานของทักษะ ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมที่ช่วยให้บุคคลสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดนี้จึงเน้นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้สามารถปรับตัวเข้ากับ ความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานได้ การพัฒนานโยบายของกองทุน กยศ. จึงควรมุ่งเน้นทั้งการให้โอกาสทางการศึกษาและการส่งเสริมศักยภาพในการทำงานของผู้กู้ควบคู่กันไป เช่น การจัดโครงการอบรมเสริมทักษะอาชีพ การเชื่อมโยงกับสถานประกอบการเพื่อการฝึกงานหรือจับคู่จ้างงาน (Job Matching) ตลอดจนการสนับสนุนผู้กู้ให้มีโอกาสประกอบอาชีพอิสระหรือเป็นผู้ประกอบการ

กล่าวโดยสรุป การมีงานทำของผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนถึงประสิทธิผลของนโยบายการศึกษาของภาครัฐ และเป็นตัวแปรหลักที่เชื่อมโยงกับความยั่งยืนทางการเงินของกองทุน การสร้างระบบสนับสนุนให้ผู้กู้สามารถมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา ไม่เพียงช่วยให้สามารถชำระหนี้คืนได้ แต่ยังช่วยสร้างวงจรแห่งโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

บทบาทของภาครัฐต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เป็นเครื่องมือเชิงนโยบายที่มีความสำคัญยิ่งของภาครัฐในการสร้างความเท่าเทียมทางโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ซึ่งอาจไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาระดับสูงได้หากขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ การจัดตั้งกองทุนดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อให้การศึกษาเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนทุกคน ไม่จำกัดด้วยฐานะทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังเป็นการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ (Human Capital Investment) ที่จะช่วยยกระดับคุณภาพแรงงานและศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว (Becker, 1993) ภาครัฐมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการจัดตั้งนโยบายและการบริหารจัดการกองทุนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เริ่มตั้งแต่การออกแบบหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมที่มีความเป็นธรรม โปร่งใส และเข้าถึงได้สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง รวมถึงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยและเงื่อนไขการชำระหนี้ที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ผู้กู้ยืมได้รับภาระทางการเงินที่เกินกำลัง การบริหารจัดการเงินกองทุนต้องอาศัยกลไกที่มีประสิทธิภาพในการติดตามและควบคุมการใช้จ่าย เพื่อให้เงินทุนหมุนเวียนสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

นอกจากนี้ ภาครัฐยังมีบทบาทในการส่งเสริมระบบการติดตามและการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลที่ช่วยในการบริหารลูกหนี้ รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจและมาตรการสนับสนุนให้ผู้กู้ยืมสามารถชำระหนี้ได้ตรงตามกำหนด การจัดการดังกล่าวไม่เพียงลดความเสี่ยงจากหนี้ค้างชำระ แต่ยังช่วยสร้างวินัยทางการเงินและความรับผิดชอบในหมู่ผู้กู้ยืม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคม (Nguyen & Huynh, 2021) ภาครัฐยังควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีงานทำของผู้กู้ยืมหลังสำเร็จการศึกษา ผ่านการจัดอบรมทักษะอาชีพ การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ และการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อสร้างโอกาสในการจ้างงานและเสริมสร้างความสามารถในการชำระหนี้ การสนับสนุนดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด “ความสามารถในการจ้างงาน” (Employability) ของ Yorke (2006) ที่ชี้ว่าการศึกษาคควรมุ่งพัฒนาทักษะและศักยภาพที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและประสบความสำเร็จในอาชีพได้

กล่าวโดยสรุป บทบาทของภาครัฐต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาครอบคลุมทั้งการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมให้ผู้กู้ยืมสามารถชำระหนี้ได้อย่างยั่งยืน ภาครัฐไม่เพียงเป็นผู้สนับสนุนด้านการเงินเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่สร้างระบบการศึกษาและตลาดแรงงานที่เกื้อหนุนกัน เพื่อให้กองทุน กยศ. สามารถดำรงอยู่ได้ในระยะยาวและเป็นกลไกสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม รวมถึงพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพและความสามารถในการแข่งขันในอนาคต

สรุป

แนวทางปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการติดตามชำระหนี้ที่เกี่ยวข้องกับการมีงานทำของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ถือเป็นกลไกสำคัญในการทำระบบกองทุนมีความยั่งยืนและสามารถหมุนเวียนสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนรุ่นต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง การที่ผู้กู้ยืมมีงานทำถือเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการชำระหนี้ เนื่องจากรายได้จาก

การทำงานเป็นแหล่งทุนสำคัญในการคืนเงินกู้ให้กับกองทุน ซึ่งช่วยให้ระบบทางการเงินของกองทุนดำเนินไปได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพ (Nguyen & Huynh, 2021)

การมีงานทำหรือความสามารถในการหางาน (Employability) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่เชื่อมโยงโดยตรงกับความสำเร็จในการชำระหนี้ ผู้กู้ยืมที่สามารถหางานทำได้หลังจบการศึกษา ย่อมมีรายได้และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งเอื้อต่อการวางแผนและชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน การฝึกอบรมวิชาชีพ และการส่งเสริมความรู้ด้านการสมัครงาน ล้วนช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้กู้ยืมสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกัน การมีระบบติดตามสถานการณ์ชำระหนี้ที่เข้มแข็งและทันสมัย เช่น การแจ้งเตือนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือการติดตามผลแบบเรียลไทม์ จะช่วยให้ผู้กู้ยืมตระหนักถึงภาระหน้าที่และดำเนินการชำระหนี้ตามกำหนดได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การมีนโยบายที่ยืดหยุ่นของกองทุนฯ ถือเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้กระบวนการติดตามชำระหนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การขยายระยะเวลาชำระหนี้ การลดอัตราดอกเบี้ย หรือการปรับโครงสร้างหนี้สำหรับผู้กู้ที่ประสบปัญหาทางการเงิน การดำเนินนโยบายในลักษณะนี้ไม่เพียงช่วยบรรเทาภาระของผู้กู้ยืม แต่ยังส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการชำระหนี้โดยสมัครใจ และลดอัตราหนี้ค้างชำระในระบบ

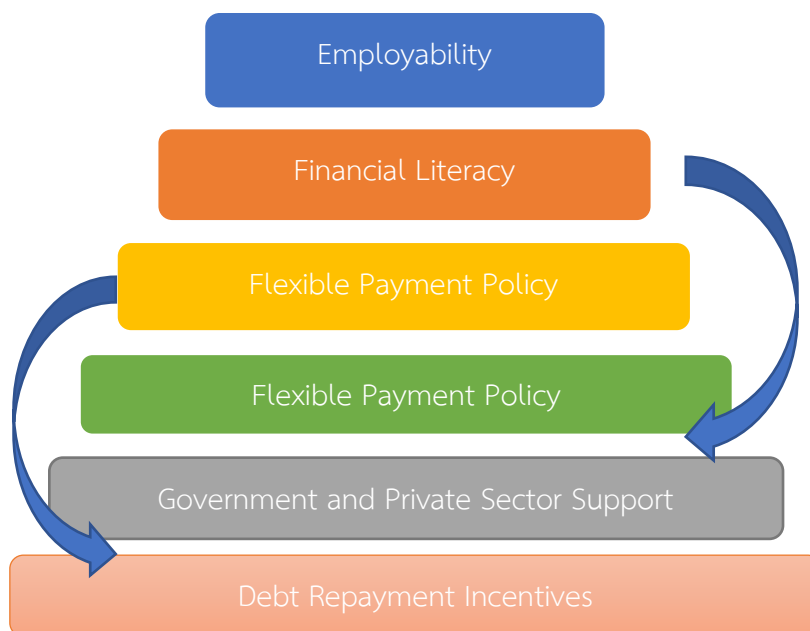
อีกด้านหนึ่ง การส่งเสริมความรู้ด้านการจัดการการเงิน (Financial Literacy) เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความยั่งยืนให้กับระบบการชำระหนี้ ผู้กู้ยืมที่มีความรู้ด้านการวางแผนทางการเงินจะสามารถจัดการรายได้ รายจ่าย และภาระหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดปัญหาหนี้เสียและส่งเสริมพฤติกรรมทางการเงินที่มีความรับผิดชอบมากขึ้น

ท้ายที่สุด ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการสนับสนุนด้านอาชีพ เช่น การจัดโครงการฝึกงาน การจับคู่ระหว่างผู้เรียนกับนายจ้าง (Job Matching) และการส่งเสริมผู้กู้ยืมให้ประกอบอาชีพอิสระ ถือเป็นกลไกที่ช่วยเพิ่มโอกาสในการมีงานทำของผู้กู้ยืม ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของแผนการติดตามชำระหนี้โดยรวม กล่าวโดยสรุป การมีงานทำ การพัฒนาทักษะอาชีพ และการบริหารจัดการการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นองค์ประกอบที่หลอมรวมกันเพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและระบบการติดตามชำระหนี้ในระยะยาว

องค์ความรู้ใหม่

สามารถสรุปองค์ความรู้ “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการติดตามชำระหนี้ที่เกี่ยวข้องกับการมีงานทำของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ได้ดังนี้

ความสำเร็จของการติดตามการชำระหนี้ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์มีงานทำของผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ถือเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการหนี้ที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้

แนวทางปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการติดตามชำระหนี้ที่เกี่ยวข้องกับการมีงานทำของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การติดตามชำระหนี้จากผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เป็นกระบวนการที่สำคัญในการทำให้ระบบการกู้ยืมสามารถหมุนเวียนและสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนรุ่นต่อไป โดยการที่ผู้กู้ยืมมีงานทำเป็นปัจจัยหลักในการช่วยให้ผู้กู้ยืมสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการติดตามชำระหนี้ที่เกี่ยวข้องกับการมีงานทำ ดังนี้

1. ความสามารถในการหางาน (Employability) ความสามารถในการหางานหลังจากสำเร็จการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการชำระหนี้ ผู้กู้ยืมที่สามารถหางานทำได้มีรายได้ที่มั่นคงจะมีความสามารถในการชำระหนี้คืนได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและการฝึกอบรมทางวิชาชีพที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมที่เติบโต จะช่วยเพิ่มโอกาสในการหางานทำ

2. การส่งเสริมทักษะในการจัดการการเงิน (Financial Literacy) การจัดการการเงินอย่างมีประสิทธิภาพมีความสำคัญในการชำระหนี้ หากผู้กู้ยืมมีความรู้ในการจัดการรายได้และการเงินส่วนบุคคล จะสามารถวางแผนการชำระหนี้ได้ดีขึ้น การส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงินจะช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดหนี้เสียจากการขาดการวางแผนทางการเงิน

3. การติดตามและการกระตุ้นการชำระหนี้ (Debt Repayment Monitoring and Motivation) การติดตามผลการชำระหนี้อย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้กู้ยืมชำระหนี้

ตามกำหนด โดยการใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบอัตโนมัติในการแจ้งเตือน หรือการติดตามสถานการณ์ชำระหนี้ผ่านช่องทางออนไลน์ ช่วยให้ผู้กู้ยืมรู้สถานะหนี้ของตนเองและสามารถจัดการการชำระหนี้ได้ตามกำหนด

4. การมีนโยบายชำระหนี้ที่ยืดหยุ่น (Flexible Payment Policy) การกำหนดนโยบายการชำระหนี้ที่มีความยืดหยุ่นสามารถช่วยให้ผู้กู้ยืมที่มีปัญหาทางการเงินสามารถชำระหนี้ได้ตามความสามารถ เช่น การขยายระยะเวลาการชำระหนี้หรือการลดอัตราดอกเบี้ยในกรณีที่ผู้กู้ยืมมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ การมีนโยบายที่ยืดหยุ่นช่วยให้ผู้กู้ยืมสามารถชำระหนี้ได้โดยไม่ก่อให้เกิดภาระหนัก

5. การสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน (Government and Private Sector Support) การสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างโอกาสการจ้างงานและการส่งเสริมทักษะของผู้กู้ยืมจะช่วยให้พวกเขามีงานทำ และสามารถชำระหนี้ได้ในที่สุด การสร้างเครือข่ายการจ้างงานหรือการร่วมมือกับสถานประกอบการในการฝึกอบรมและคัดเลือกผู้กู้ยืมให้ได้งานทำ มีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางการเงินสำหรับผู้กู้ยืม

6. การสร้างแรงจูงใจในการชำระหนี้ (Debt Repayment Incentives) การสร้างแรงจูงใจให้ผู้กู้ยืมเห็นถึงความสำคัญของการชำระหนี้ และผลประโยชน์จากการชำระหนี้ตรงเวลา เช่น การให้เครดิตดี หรือการได้รับการยกเว้นหนี้บางส่วนหากชำระหนี้ครบตามกำหนด จะช่วยกระตุ้นให้ผู้กู้ยืมมีความมุ่งมั่นในการชำระหนี้

บรรณานุกรม

- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2568). *การวางแผนผ่อนชำระหนี้* กยศ. Retrieved from <https://www.studentloan.or.th/th/highlight/1547359402>
- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2566). *แผนปฏิบัติการ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)* (ฉบับทบทวน). กรุงเทพฯ: กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.
- Becker, G. S. (1993). *Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education* (3rd ed.). University of Chicago Press.
- Duckworth, A. (2016). *Grit: The power of passion and perseverance*. Scribner.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (2002). Building a practically useful theory of goal setting and task motivation: A 35-year odyssey. *American Psychologist*, 57(9), 705–717.
- Nguyen, T. T., & Huynh, P. K. (2021). Debt collection management and performance in financial institutions: Evidence from Vietnam. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 8(6), 123–131. <https://doi.org/10.13106/jafeb.2021.vol8.no6.0123>

Nguyen, V. T., & Huynh, T. L. D. (2021). Factors affecting debt collection effectiveness: Evidence from microfinance institutions. *Journal of Risk and Financial Management*, 14(2), 85.

PricewaterhouseCoopers (PwC). (2020). *The future of debt collection: How analytics and automation are transforming recovery management*. PwC Global Report. <https://www.pwc.com>

Senge, P. M. (2006). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. Doubleday.

Thai Financial & Banking Institute. (2020). *Public policies and education financing in Thailand*.

Yorke, M. (2006). *Employability in higher education: What it is – what it is not*. The Higher Education Academy.